

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van LNV over de brief van 6 juli 2021 inzake het **Rapport Bekedam «Zoönosen in het vizier» (Kamerstuk 25 295, nr. 1357)**.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Kuiken

De adjunct-griffier van de commissie,
Nouse

Nr	Vraag
1	Kunt u toelichten hoe u om zult gaan met levende slachtoffers (vogels) die vogelgriepverschijnselen vertonen? Is inmiddels verduidelijkt welke taak ligt bij de lokale overheden en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)? Is er een officieel protocol?
2	Welke zoönosen zijn de afgelopen jaren aangetroffen in Nederland (van 2015 tot en met 2021)? Hoeveel van deze zoönosen zijn te herleiden naar de veehouderij? Hoeveel van deze zoönosen zijn terug te herleiden naar de handel in wilde dieren?
3	Hoe vaak heeft de NVWA in 2018, 2019, 2020 en 2021 gecontroleerd of wilde (beschermde) dieren worden gebruikt in traditionele medicijnen die in Nederland worden verkocht?
4	Wat is de status van de positieflijst?
5	Hoeveel geiten zijn er in 2020 en 2021 bijgekomen in Nederland? Kunt u uiteenzetten hoeveel dit er zijn per provincie?
6	Heeft u nagedacht over de mogelijkheid van een door de mens gecreëerde zoönose die doelbewust de wereld in wordt gebracht, aangezien dit ontbreekt in het rapport?
7	Welke rol ziet u voor plaagdierbestrijding, aangezien in het rapport daar weinig aandacht aan wordt besteed?
8	Hoe verhoudt de kans op een pandemie die in Nederland ontstaat, vanuit een Nederlandse bron, zich tot pandemieën die ontstaan vanuit het buitenland en/of contact van mens op mens?
9	Wat is de rol van de hobbydierhouderij?
10	Is de veronderstelling juist dat op basis van de jarenlange historie waarin landbouwhuisdieren onderdeel uitmaken van onze samenleving, op basis van de analyse van pandemieën in de afgelopen decennia en op basis van de hoogwaardige zoönosestructuur, de veedichtheid een ondergeschikte rol speelt als het gaat om de verspreiding van zoönosen?
11	Hoe vaak is een zoönose ontstaan door de Nederlandse landbouwhuisdieren?
12	Hoeveel besmettingen met zoönosen zijn de afgelopen tien jaar vastgesteld bij wilde dieren en hobbymatig gehouden landbouwhuisdieren?
13	Hoe is de monitoring bij hobbymatig gehouden landbouwhuisdieren geregeld?
14	Kan in beeld worden gebracht wat de risico's zijn van vernatting van natuur en het ontstaan van zoönosen, daar vernatting bijvoorbeeld aan muggen meer nestelmogelijkheden geeft?
15	Welke initiatieven heeft u genomen of bent u voornemens te nemen met betrekking tot de zoönosestructuur en het beleid om de risico's van zoönose introductie door «rewilding» te voorkomen dan wel te beperken?
16	Bent u bekend met de beweringen van hoogleraren virologie zoals Marion Koopmans, Ron Fouchier en Peter Rottier dat de Nederlandse vee-industrie een risicofactor is als het gaat om zoönosen?
17	Deelt u de mening dat de huidige omvang van de Nederlandse bio-industrie een risico vormt als het gaat om zoönosen?
18	Welke rol ziet u in de omvang van de vee-industrie en het risico op een zoönose-uitbraak in Nederland?
19	Deelt u de mening dat markten met dieren in elke vorm een risico vormen als het gaat om zoönosen?
20	Deelt u de mening dat actieve preventie de voorkeur heeft in beleidskeuzes?
21	Waarom zijn er geen aanbevelingen op het onderwerp van internationale reizen als risicofactor voor overbrenging van zoönose?

- 22 Kunt u uiteenzetten welke beleidsinstrumenten u precies gaat inzetten om de zoönosegeletterdheid in de maatschappij te vergroten?
- 23 Wat is de cijfermatige onderbouwing bij het feit dat in sommige regio's in Nederland het zoönoserisico kan worden teruggedrongen door de dichtheid van bedrijven en het aantal aanwezige dieren te verlagen, waardoor de kans op verspreiding tussen bedrijven wordt gereduceerd?
- 24 Is er, als het gaat om het advies om de dichtheid van verspreiding van bedrijven tegen te gaan, gekeken naar aantallen gesloten bedrijven of bedrijven met een hoog niveau van biosecurity?
- 25 Wat is de achterliggende reden van de dichtheid van verspreiding van bedrijven als risicofactor? Is dit bezoek van mens tot mens tussen de bedrijven? Is dit transport van dieren? Of bijvoorbeeld ratten die tussen bedrijven lopen? Kortom: hoe wordt dit veroorzaakt?
- 26 Klopt het dat er verschillende gevallen bekend zijn van een besmetting (met soms een dodelijke afloop) van papegaaizenziekte na het bezoeken van Nederlandse vogelmarkten? Zo ja, hoeveel gevallen zijn hiervan bekend over de afgelopen tien jaar?
- 27 Waarom wordt papegaaizenziekte in de meeste gevallen niet gedetecteerd?
- 28 Kunt u de weging waarover wordt gesproken op pagina 9 aan de Kamer verstrekken, aangezien deze weging niet zichtbaar is in het rapport?
- 29 Is de definitie van efficiënte overdracht zoals genoemd op pagina 10 een bestaand criterium?
- 30 Is de reproductiefactor die wordt genoemd toepasbaar op elke zoönose?
- 31 Hoe vaak is er in Nederland een zoönose binnengebracht via transport van landbouwhuisdieren en wanneer was dat?
- 32 Waar is de weging die in de opdracht aan de expertgroep nadrukkelijk is gevraagd?
- 33 Wat is het verwachte effect van de maatregel om dichtheid van boerderijen te verminderen, gekwantificeerd naar minder risico's voor de mens om met nieuwe zoönose besmet te raken?
- 34 Wat is het verwachte effect van het doorontwikkelen van een early warning system zoönose?
- 35 Welke rol gaat dit rapport krijgen bij de totstandkoming van de positieflijst?
- 36 Welke rol speelt de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bij de totstandkoming van de positieflijst? Kijkt en denkt die Minister als eindverantwoordelijke voor het zoönosebeleid mee?
- 37 Wordt op basis van dit onderzoek een snelle totstandkoming van een positieflijst voor amfibieën, vogels en reptielen aanbevolen?
- 38 Is het mogelijk dat vogelgriep via gezelschapsdieren bij mensen geïntroduceerd wordt, waarbij gedacht kan worden aan een kat of hond die besmet raakt door een vogel en de ziekte weer doorgeeft aan mensen? Zo ja, welke maatregelen worden er getroffen om te zorgen dat dieren die buiten lopen niet in aanmerking komen met een besmet vogelkarkas?
- 39 Welke vaccinaties, naast de verplichte vaccinatie tegen rabiës, zouden in het kader van zoönosebestrijding verplicht moeten worden bij de import, export of doorvoer van levende dieren? En welke vaccinaties zouden raadzaam zijn?
- 40 Welke risico's zijn er bij kwekers/fokkers van wilde en exotische dieren in het licht van het ontbreken van registratie van de gekweekte/gefokte dieren?
- 41 Hoeveel (exotische) wilde dieren worden er jaarlijks in Nederland verkocht?

- 42 Kunt u aangeven hoeveel geregistreerde gevallen er zijn van zoönosen en van uitbraken in relatie tot het houden van exotische huisdieren?
- 43 Hoeveel personen die beroepshalve zijn blootgesteld aan (wilde) dieren, zoals jagers, laboratoriummedewerkers, dierenartsen, onderzoekers, natuurbeheerders, dierentuin- en wildopvangpersoneel zijn afgelopen jaar in Nederland ziek geworden door een ziekte met zoönotische oorsprong (COVID-19 uitgezonderd)? Kunt u dit uitsplitsen naar de hier genoemde beroepsgroepen?
- 44 Zijn er meldingen van transmissie van ziekte tussen dieren en mensen in het Dolfinarium? Wordt hier actief op gemonitord?
- 45 Bestaat er een cijfermatige onderbouwing van de stelling dat veehouderijen vaak dichtbij woonkernen zijn gevestigd? Zo ja, kan deze worden opgesplitst naar diersoort en zoönoserisico ervan?
- 46 Kunt u via een analyse van uitbraken van dierziekten uit de afgelopen tien jaar duidelijk maken of er een causaal verband is tussen bedrijfsgrootte en het feit dat bedrijven besmet zijn geraakt?
- 47 Is er een cijfermatige onderbouwing beschikbaar van hoe vaak een besmetting tussen veehouderijen heeft plaatsgevonden in Nederland?
- 48 Hoeveel soja werd in 2020, 2019, 2018 en 2017 geïmporteerd in Nederland, en uit welke landen?
- 49 Kunt u inzicht geven in de rol die dichtheid van bedrijven de afgelopen 30 jaar zou hebben gespeeld bij verspreiding van zoönosen, waarbij niet duidelijk is hoe die besmetting plaatsvond en ook niet duidelijk is of die situatie nog gelijk is, gezien de grote afname van veehouderijen in de afgelopen 30 jaar?
- 50 Welke stappen worden er nu ondernomen om de handel in wilde dieren terug te dringen?
- 51 Hoeveel wildmarkten zijn er in Nederland? En bij hoeveel worden er exoten verkocht of tentoongesteld?
- 52 Is er bij markten met levende dieren te allen tijde een onafhankelijke dierenarts aanwezig? Zo niet, wat is de redenatie dat dit niet nodig zou zijn?
- 53 Hoe vaak is het afgelopen jaar voorgekomen dat handelaren hebben geprobeerd zieke dieren aan te bieden op markten?
- 54 Welke risico's gaan gepaard met de verkoop van wilde en exotische dieren op markten in Nederland, mede in het licht van de ruim 83 miljoen levende wilde en exotische dieren die in de afgelopen jaren naar Nederland zijn getransporteerd, zonder enige vorm van screening op pathogenen en zoönoserisico?
- 55 Hoe worden Nederlandse wilde dierenmarkten gecontroleerd en hoe verloopt de registratie van dierziekten bij Nederlandse wildmarkten?
- 56 Wat zijn de risico's van reizigers die in het buitenland op excursie gaan en daarbij in nauwe interactie komen met wilde en exotische dieren?
- 57 Hoe beoordeelt u de voorlichting over de risico's van interactie met wilde en exotische dieren aan reizigers die in het buitenland deelnemen aan excursies met wilde en exotische dieren?
- 58 Hoeveel speurhonden heeft Schiphol om illegale wilde dieren en planten op te sporen?
- 59 Hoeveel levende runderen heeft Nederland per jaar geëxporteerd in de periode 2017–2021, naar welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 60 Hoeveel levende kalveren heeft Nederland per jaar geëxporteerd in de periode 2017–2021, naar welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?

- 61 Hoeveel levende varkens heeft Nederland per jaar geëxporteerd in de periode 2017–2021, naar welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 62 Hoeveel levende kippen heeft Nederland per jaar geëxporteerd in de periode 2017–2021, naar welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 63 Hoeveel levende eendagskuikens heeft Nederland per jaar geëxporteerd in de periode 2017–2021, naar welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 64 Hoeveel levende geiten heeft Nederland per jaar geëxporteerd in de periode 2017–2021, naar welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 65 Hoeveel levende schapen heeft Nederland per jaar geëxporteerd in de periode 2017–2021, naar welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 66 Hoeveel levende runderen heeft Nederland per jaar geïmporteerd in de periode 2017–2021, vanuit welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 67 Hoeveel levende kalveren heeft Nederland per jaar geïmporteerd in de periode 2017–2021, vanuit welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 68 Hoeveel levende varkens heeft Nederland per jaar geïmporteerd in de periode 2017–2021, vanuit welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 69 Hoeveel levende kippen heeft Nederland per jaar geïmporteerd in de periode 2017–2021, vanuit welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 70 Hoeveel levende eendagskuikens heeft Nederland per jaar geïmporteerd in de periode 2017–2021, vanuit welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 71 Hoeveel levende geiten heeft Nederland per jaar geïmporteerd in de periode 2017–2021, vanuit welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 72 Hoeveel levende schapen heeft Nederland per jaar geïmporteerd in de periode 2017–2021, vanuit welke landen en met welk doel (fok, slacht of anders)?
- 73 Heeft Nederland of hebben Nederlandse bedrijven op enige manier een rol gespeeld in het opnieuw opbouwen van de varkenshouderij in China in de afgelopen jaren? Zo ja, op welke wijze (bijvoorbeeld door middel van financiële ondersteuning, leveren van huisvestingssystemen, leveren van kennis, leveren van varkens of uitgangsmaterialen)?
- 74 Hoe houdt u rekening met zoönotische ziekterisico's in de internationale handel in wilde dieren, gezien diergezondheid niet is opgenomen in de Convention on International Trade in Endangered Species of wild flora and fauna (CITES)? Bestaat er een overzicht van de zoönotische ziekterisico's?
- 75 Hoe vaak is in 2020 en 2021 bushmeat aangetroffen in Nederland?
- 76 Hoeveel en welke dier(-soorten) worden er jaarlijks onderschept in de haven van Rotterdam? Wat is, zover dit bekend is, het land van herkomst?
- 77 Worden dieren die (illegaal) het land inkomen via de haven van Rotterdam gecontroleerd op mogelijke zoönosen of dierziektes? Wat gebeurt er met de dieren als zij hier positief op testen?
- 78 Hoe vindt het toezicht plaats op wilde dieren die via Schiphol Nederland binnen komen?
- 79 Hoe vindt het toezicht plaats op zoönosen bij dieren die via Schiphol Nederland binnen komen?

- 80 Bij hoeveel dieren die zijn binnengekomen via Nederlandse luchthavens zijn zoönosen geconstateerd? Kunt u dit uitsplitsen per luchthaven in de afgelopen vijf jaar?
- 81 Hoeveel dieren die via luchthavens Nederland zijn binnengekomen zijn er de afgelopen vijf jaar gedood? En hoeveel hiervan vanwege een bewezen, of vermeende zoönotische dreiging?
- 82 Hoeveel dieren die in de afgelopen vijf jaar via luchthavens Nederland zijn binnengekomen, zijn hier dood aangekomen? Kunt u dit uitsplitsen per diersoort?
- 83 Hoeveel Nederlandse bedrijven, die een actieve rol spelen bij projecten die rechtstreeks bijdragen aan ontbossing, worden gesteund door de Nederlandse overheid? Op welke manier worden deze bedrijven gesteund en waarvoor? Hoeveel euro wordt door de Nederlandse overheid verstrekt per jaar? En hoeveel was dat in de afgelopen vijf jaar?
- 84 Hoeveel palmolie (ruwe palmolie, palmoliefracties en palmpitolie) werd in 2020, 2019, 2018 en 2017 geïmporteerd in Nederland en uit welke landen?
- 85 Hoeveel hout uit tropische bossen werd in 2020, 2019, 2018 en 2017 geïmporteerd in Nederland en uit welke landen?
- 86 Welke concrete, meetbare en afrekenbare doelstellingen heeft u geformuleerd ten aanzien van het minimaliseren van de import van producten die schadelijke invloed hebben op bossen wereldwijd en welke maatregelen zijn hiervoor genomen in de afgelopen vijf jaar?
- 87 Welke concrete, meetbare en afrekenbare doelstellingen heeft u geformuleerd ten aanzien van het verkleinen van de ecologische voetafdruk van Nederland en welke maatregelen zijn hiervoor genomen in de afgelopen vijf jaar?
- 88 Moeten de onderwerpen, respectievelijk «traditionele medicijnen» en «bushmeat» onderdeel worden in de zoönosegeletterdheid in het kader van preventie van zoönosen? En hoe kan dit met betrekking tot traditionele medicijnen vorm worden gegeven?
- 89 Hoe worden de risico's van medicijnen met ingrediënten afkomstig van wilde dieren (traditionele medicijnen) beoordeeld, mede in het licht van de illegale handel en het gebrek aan transparantie in deze keten?
- 90 Hoe leidend moet de rol van zoönosegeletterdheid zijn in de preventie van een volgende pandemie?
- 91 Wat kan de rol van niet-gouvernementele organisaties in zoönosegeletterdheid en community management zijn?
- 92 Wat kan de rol van gemeenten in zoönosegeletterdheid en community management zijn?
- 93 Hoeveel pluimveebedrijven bevinden zich in gebieden waar ook watervogels leven en hoeveel dieren worden daar gehouden?
- 94 Hoeveel varkensbedrijven bevinden zich in gebieden waar ook wilde zwijnen leven en hoeveel dieren worden daar gehouden?
- 95 Hoe hoog is het percentage van veehouderijbedrijven in Nederland dat op minder dan 250 meter van een burgerwoning ligt op dit moment, gezien het feit dat uit onderzoek van Alterra Wageningen University & Research blijkt dat dit in 2016 87% was?
- 96 Op welke manier wordt zoönosepreventie op dit moment meegewogen in beslissingen rond ruimtelijke ordening en het verlenen van vergunningen? Gaat het hierbij om vrijblijvende richtlijnen of bindende toetsingscriteria?

- 97 Wat is er gedaan met het advies van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) om minimaal 1 tot 2 kilometer afstand te houden tussen pluimveebedrijven en varkensbedrijven om overdracht van verschillende typen influenza te voorkomen? In hoeverre wordt dit meegewogen in beslissingen rond ruimtelijke ordening en het verlenen van vergunningen? Gaat het hierbij om vrijblijvende richtlijnen of bindende toetsingscriteria?
- 98 Hoeveel locaties zijn er nog waarbij varkens- en pluimveebedrijven zich op minder dan 2 kilometer afstand van elkaar bevinden?
- 99 Wanneer zullen de door u aangekondigde epidemiologische modellen om de mate van transmissie van zoönosen te berekenen bij verschillende bedrijfsdichtheden en groottes van bedrijven zijn ontwikkeld en naar de Kamer worden gestuurd?
- 100 Wanneer wordt de evaluatie van de aanpak van de uitbraken van SARS-Cov-2 op nertsbedrijven naar de Kamer gestuurd?
- 101 Hoeveel subsidies verstrekt Nederland voor de export van industriële lineaire landbouwsystemen?
- 102 Welke risico's gaan gepaard met de legale handel van wilde en exotische dieren, mede in het licht van het gebrek aan transparantie in deze keten?
- 103 Hoeveel euro gaat er jaarlijks via de Nederlandse overheid naar investeringen, subsidies of verzekeringen bedoeld om internationale activiteiten van Nederlandse bedrijven te stimuleren? Hoeveel is er de afgelopen vijf jaar uitgegeven?
- 104 Welke concrete maatregelen zullen genomen worden om de import van producten die schadelijke invloed hebben op bossen wereldwijd te minimaliseren? Welke concrete maatregelen zijn er in de afgelopen tien jaar genomen?
- 105 Worden op dit moment nerts gehouden in Nederland?
- 106 Hoeveel gevallen van vogelgriep zijn er in het afgelopen vogelgriepseizoen (2020/2021) geconstateerd in Europa en hoeveel waren dit er in de voorgaande drie seizoenen?